

Vitkàuskas Vytautas (gimė 1935 rugpjūčio 1 Kuršėnuose), lietuvių kalbininkas, habil. dr. (1999). 1958 baigęs Vilniaus u-tą, iki 2005 dirbo Lietuvių kalbos i-te. 1990–2003 Žodynų skyriaus vadovas. Dėsto ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje; prof. (2001). „Lietuvos TSR upių ir ežerų vardyno“ (1963) vienas sudarytojų. Akademinio „Lietuvių kalbos žodyno“ vienas autorių (t. 9–12, 1973–81) ir redaktorių (t. 11–16, 1978–2002, t. 17–20, nuo 1996 vyr. redaktorius). Šiam veikalui užrašė apie 65 000 žodžių. Už darbą prie šio veikalo Vitkàuskas su kitais 1996 paskirta Lietuvos Respublikos mokslo premija. Lietuvių tarminės leksikografijos pradininkas: šia tema paskelbė straipsnių (*MA Darbai* 2(33), 1970; *LKK* 13, 1972), parašė daktaro disertaciją „Žemaičių dūnininkų šnektų morfofoneminiai dialektizmai“, parengė „Šiaurės rytų dūnininkų šnektų žodyną“ (1976), „Druskininkų tarmės žodyną“ (su Aldona Paulauskiene ir Gertrūda Savičiūte; 1988). Parašė „Lietuvių kalbos tarties žodyną“ (1985, ²2001), „Vietovardžių kirčiavimo žodyną“ (su Maryte Razmukaite, 1994), „Lietuvių kalbos kirčiavimo žinyną“ (1995). Parengė „Gyvosios kalbos faktų Lietuvių kalbos žodynui rinkimo programą“ (1996), parašė populiarias knygeles „Liaudies kalbos grožis“ (1981), „Juozas Balčikonis“ (1985), „Ar sunkus lietuvių kirčiavimas“ (1988), „Kad mūsų žodis neverktų“ (1990). Su Vida Rudaitiene išleido „Vakarų kalbų naujieji skoliniai“ (1998). Paskelbė straipsnių lietuvių dialektologijos, kalbos kultūros, teatro klausimais. „Lietuvių kalbos atlasui“ ištyrė 22 gyvenamąsias vietas. Habil. disertacija parengta ankstesnių publikacijų pagrindu. Išleido knygas „Lietuvių kalbos tarmių morfoneminiai reiškiniai“ (2001), „Lietuvių kalbos žodyno taisymai“ (2006).

L: Sabaliauskas A. *Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija 2*, Vilnius, 1982, p. 95; „Nebuvau didelis tinginys...“ [R. Urnėžiūtės pokalbis su V. Vitkausku]. *GK* 12, 1990; Paulauskas J. Vaisinga Vytauto Vitkausko veikla. *GK* 8–9, 1995; *Vytautas Vitkàuskas: Bibliografija* / Sudarė A. Judeikienė, A. Kaluinienė, Vilnius, 1995; *Vytautas Vitkàuskas: Bibliografijos rodyklė* / Sudarė A. Judeikienė, A. Kaluinienė. Pataisė ir papildė Z. Šimėnaitė. A. Paulauskienės, G. Naktinienės straipsnis *Vietoj pratarmės*, p. 7–12, Vilnius, 2005; Ermantytė I. Profesorius Vytautas Vitkàuskas tarmių tyrimo ir leksikografijos baruose. *KK* 78, 2005. A. S.

Lietuvių kalbos enciklopedija, sudarė Kazys Morkūnas, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2008, p. 603.